עין משפט נר מצוה

קכ א מיי' פי"ב מהל' אישות הלכה יג טור ש"ע אה"ע סימן ע סעיף ג בהגה"ס:

קכא ב מיי' פי"ב שם הלכה ח סמג עשין מח ולאוין פח טור אה"ע סימן עג:

קכב ג מיי' פי"ח שם הלכה ד סמג שם טוש"ע שם סימן לה סעיף ה:

קכג ד מיי' פי"ב שם הלכה יג סמג לאוין פח טוש"ע שם סימן ע סעיף ב:

קכד ה ו מיי' שם הל' יד סמג שם טוש"ע שם סימן עח סעיף ח:

קכה ז מיי' פי"ז מהלכות אישות הלכה כח סמג עשין דרבנן ח טוש"ע אה"ע סימן תיד סעיף ב:

נוש"א מוגר בלאות

קכו ח מיי' פכ"א מהל' אישות הלכה יא סמג לאוין פח טוש"ע אה"ע סימן ע סעיף ג בהג"ס וסי' פ סעיף יא:

נוש"א מה' א"ק נפרט דמאי "ואוכלת ראשי אלוני שבת" ב' מיי' וסמג וטוש"ע נדני שבת שם וסימן פ סעיף ח:

מגדנ

ג ב מיי' פי"ב שם הלכה ח ג וסכ"ב הלכה ח סמג שם טוש"ע שם סימן סט סעיף ח ג וסי' פה סעיף ח וסימן ל סעיף ח:

קושיות אחא אוכלת רשמ"ש

ד ל מיי' פכ"ב שם הל' כח וס"ד מהל' מוכר הלכה טו סמג עשין ע טוש"ע שם סימן פג סעיף ח וטוש"ע ח"מ סי' תכד סעיף יח:

נוש"א לעון בנו - קלר קלים (דף ג.)

תוספות רי"ד

היורשים להלביש את אלמנה כשם שחייבים לוונה ו ה"נ אמרינן בפירקין שלפניו על הבנות הניוונים מן האורן ש ה ן חייבין להלבישן: ונותן לה כפה לראשה פי' צעיף אחת לשנה וכן חגור למתניה ומנעל לרגליה משועד למועד ומועד יקנה לה מנעלים חדשים. וכלים שוים ג' זו יעשה לה מ ש נ ה לשנה: אמר אביי ג' זו פשיטי פי' ז ו ו י מדינה שהן ח' ב ו ו ז צורי דאי ס"ד ג' ז ו ז ממש עני ג' זו מנ"ל אלא ש"מ ג' זוזי פשיטי: ת"ר מותר מזונות לבעל מותר בלאות לאשה פי' אם נתן לה מזונות מרובים כדתנן בר"א בעני אבל במכובד הכל וכו' אבל מותר הבלאות שנשארו לה כששבר לה חדשים הן לא ש ה כדתנן והשחקים שלה ואמרינן בלאות למה לה כיון שהוא עושה לה חדשים א"ר מתכסה בהן בימי נדותה כדי שלא תתבזה על בעלה פי' שלא תהא זקוקה ללבוש בגדים בימי נ ד ו ת ה: א"ר נקטינן מותר בלאות אלמנה ליורשים התם שלא תתגנה על בעלה הכא תתגנה ותתגנה: ונותן לה מעה כסף לצרכה פי' בכל שבת יתן לה מעה כסף שהוא ששית דינר לצרכי' קפנים שיש לה הם היא אוכלת עמו מליל שבת ללילי שבת שהוא זמן הענוה [ואם] אינו נותן לה מעה כסף לצרכיה מותר מע"י שלה הכי אמרן לעיל בפירקין רב ושמואל דאמרי תרוייהו תקנו מזונות תחת המותר והיכי תיקנו ומה היא עושה לו כדי שתהא מותר מע"י כמה הוו משקל ה' סלעים שתי ביהודה שהשתי שוייתו דקה וק' משל ערב כפלים שהן עשר סלעים בגליל שהסלע שביהודה היה גדול כפלים דסלע שבגליל או משקל י' סלעים ערב ביהודה שהן כ' סלעים בגליל: מאי אוכלת ר"נ אמר אוכלת ממש ור"א [אמר] תשמיש כדכתיב אכלה ומחתה פיה ואמרה לא פעלתי און וק"ל כר"נ דתניא רשב"נ אומר אוכלת עמו כל ליל שבת ושבת ח): ואם היתה מניקה וכו' אריב"ל מוסיפין יין שהיין יפה לחלב: דרש רב עולא רבא אפיתתא דבי נשיאה אע"פ שאמרו אין אדם זן בניו ובנותיו כשהן קטנים אבל זן הוא עבד ושבח קטנה לרב צריך לחלק בין עבד לאשה: בזמן שבסתר · פגם שבסתר במקום שאין בני אדם יכולין לראות שבגלוי שפלגנה בפניה במקום שגראה לכל ונפגם הוא עלמו עמה בושה שבסתר שבייסה בפני כל אדם: והא

עם אמו יוצא ולא עם אביו שאינו יכול להפרר מאמו והלכך כשם שחייב לזון את אשתו כך חייב לזון בנים קטנים התלויין עליו: הדרן עלך פרק אף על פי

מציאת האשה ומע"י לבעלה וירושתה הוא אוכל פירות בחייה בושתה ופגמה שלה ריב"ב אומר בזמן שבסתר לה ב' חלקים ולו חלק א' ובזמן שבגלוי לו ב' חלקים ולה חלק א' שלו נותנים מיד ושלה ילקח בהן קרקע

והוא אוכל פירות וירושתה פי' שאם מתה בעלה יורשה הכל ואפילו נכסי מלוג שלה ובעודה בחיי' עמו הוא אוכל פירותיהן: בושתה ופגמה. פי' נזק הבלתה הוא שלה בנכסי מלוג תני תנא קמיה דרבא מציאת האשה לעצמה פי' קסבר שלא תקנו מציאת האשה לבעלה אלא מע"י שלא תהא אלא אמה עבריה שקנאה בדמים שמע"י לרבה ומציאתה שלה ור"ע אומר לבעלה קסבר אע"נ דדינא הכי מ"מ תהוי לבעלה משום איבה כ"דאמרינן בפרק נערה שהאב זכאי במציאת בתו מ"מ משום איבה וכדאמרינן בפרק האשה רבה לא זה וזה וכאין במציאתה מעמא מאי אמור רבנן במציאת אשה לבעלה משום איבה הני תהוי לתן איבה א"ל השתא ומה הערפה דמעשה

ל) לכאורה כל אדמיה לה רמיה זו גמ' ואמנם כרי"ף והרא"ש כתבו הפעם משום הבלתא כר"נ בדיני.

*האי תנא שליח ערטלאי ורמי מסאני! אמר ליה "תנא במקום הרים קאי דלא סגיא בלא תלתא זוגי מסאני ואגב אורחיה קא משמע לן דניתבינהו ניהלה במועד כי היכי דניהוי לה שמחה בגוייהו": וכלים של חמשים זוז: אמר אביי *חמשים זוזי פשיטי ממאי מדקתני במה דברים אמורים בעני שבישראל אבל במכובד הכל לפי כבודו ואי ס"ד חמשים זוז ממש, עני, חמשים זוז מנא ליה, אלא ש"מ חמשים זוזי פשיטי, ואין נותנין לה לא חדשים וכו': ת"ר *מותר מזונות לבעל, מותר בלאות לאשה, מותר בלאות לאשה למה להו? אמר רחבה שמתכסה בהן בימי נדתה כדי שלא תתגנה על בעלה אמר אביי נקטינן מותר בלאות אלמנה ליורשיו התם הוא דלא תתגני באפיה, הכא תתגני ותתגני: נותן לה מעה כסף וכו': מאי "אוכלת" רב נחמן אמר *אוכלת ממש רב אשי אמר תשמיש אוכלת עמו לילי שבת בשלמא למ"ד אכילה היינו דקתני "אוכלת" אלא למאן דאמר תשמיש (ל) מאי "אוכלת"? *לישנא מעליא כדכתיב אכלה ומחתה פיה ואמרה לא פעלתי און "אית לי ברשב"נ אומר אוכלת בלילי שבת ושבת בשלמא למ"ד אכילה היינו דקתני "ושבת" אלא למאן דאמר תשמיש, תשמיש בשבת מי איכא? *והאמר רב הונא ישראל קדושים הן ואין משמשין מטותיהן ביום? *האמר רבא בבית אפל מותר: ואם היתה מניקה: דרש רבי עולא רבה אפיתתא דבי נשיאה "אע"פ שאמרו אין אדם זן את בניו ובנותיו כשהן קטנים אבל זן "קטני קטנים" עד כמה? "עד בן שש, בדרב אסי *דאמר רב אסי "קטן בן שש יוצא בעירוב אמר, ממאי? מדקתני היתה מניקה פותחין לה ממעשה ידיה ומוסיפין לה על מזונותיה - מ"ט? לאו משום דבעי למיכל בהדה, ודלמא משום דחולה היא, אם כן ליתני "אם היתה חולה" מאי "אם היתה מניקה", ודלמא הא קא משמע לן דסתם מניקות חולות נינהו, איתמר (ל) אמר רבי יהושע בן לוי "מוסיפין לה יין שהיין יפה לחלב:

הדרן עלך אף על פי

מציאת "האשה, "ומעשה ידיה" = לבעלה, "וירושתה: הוא אוכל פירות בחייה, בושתה ופגמה = שלה, רבי יהודה בן בתירא אומר "בזמן שבסתר: לה שני חלקים ולו אחד, "ובזמן שבגלוי: לו שני חלקים ולה אחד, "שלו" ינתן מיד "ושלה" ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות: גמ' מאי קא משמע לן תנינא *האב זכאי בבתו בקידושיה בכסף בשטר ובביאה, *) זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה, מקבל את גיטה, ואינו אוכל פירות בחייה נישאת, יחד עליו הבעל שהוא אוכל פירות בחייה בושתה ופגמה איצטריכא ליה - פלוגתא דרבי יהודה בן בתירא ורבנן: תני תנא קמיה דרבא מציאת האשה לעצמה רבי עקיבא אומר לבעלה אמר ליה: השתא ומה "העדפה" דמעשה דמשום רבנן לא איצטריך למיתני כלל מליאתה ומעשה ידיה דמה, עניין זה אבל זה דהאי הוי שלו והאי הוי שלה ולא איצטריך למיתני אלא משום רבי יהודה בן בתירא דאליבא דשייך בהו בעל: שלה. למ"ד בהמוכל (ב"ק דף פו.) בקוטע יד עבד עברי של חבירו ינתן הכל לעבד וילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות ולא אשה וילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות אבל למאן דאמר ינתן שבח גדולה לעבד ושבח קטנה לרב צריך לחלק בין עבד לאשה: בזמן שבסתר. פגם שבסתר במקום שאין בני אדם יכולין לראות שבגלוי שפלגנה בפניה במקום שגראה לכל ונפגם הוא עלמו עמה בושה שבסתר שבייסה בפני כל אדם: והא

פלאי תנא שליח ערטלאי ורמי מסאני · מוסמס ועכוס שאין לו חליפות בגדים אלא מסאה לשנה ומנעלים קלמר ממועד למועד ואחר בגדים לא תחליף במועד והפשיט מתרגמינן ושלה (ויקרא ו): זוזי פשיטי. זוזי מדינה שהן שמונים שבזוזי טרי כל כסף מדינה אחד משמונה בכסף טרי כדאמרי' לעיל אלא מדינה פלגא דזוזא אור טרי שהן אחד משמונה בסלע: מוסר מזונות · כגון אשה שמזונות האמורים במשנתנו עודפין לה אחיה רעבתנית: שלא הפסדה על בעלה · בימי מהרתה בלובשת בגדים שלבשה בימי נדות: מוסר בלאות · אלמנה המוזנת מנכסי יתומים ועליהן ליתן לה כלים של חמשים זוז משנה לשנה: יולא בעירוב אמו · ערבה אמו לנפון ואביו לדרוש אמו מוליכתו אצלה ואין אביו מוליכו אצלו שעדיין הוא צריך לאמו ובתרה שדיוהו רבנן אצלמא עד שש צריך סיוע מאמו וכשש שהבעל זן אותה כך זן אותו עמה:

הדרן עלך אף על פי

מציאת הפשה: וירושתה · אם נפלה לה ירושה הוא אוכל פירות בחייה והקרן שלה ליבנת אחריה ואם מתה בחייו יורשה: ופגמה · נזק הבלה אם יחבלו בה: ובזמן שבגלוי · שהבושת שלו ועוד שנמאסת עליו והוא סובל: ילקח בהן קרקע · שהרי זה כשאר נכסיה הטופלים שהן תלויין: אוכל פירות בחייה · והקרן שלה אם יגרשנה או ימות ואם תמות היא יורשה: גמ' פגיעה · בפי' נערה: יחד עליו שבעל · אלמנה בעל זכאי בכולן: שהבעל · אם תעשה מלאכה יותר ממה שפסקו לה חכמים:

הגהות הב"ח

(ל) גמ' למ"ד תשמיש אמאי נקט אוכלת ליתנא מעליא: (כ) שם איתמר מה הוא מוסיף לה אמר ר' יהושע בן לוי:

גליון הש"ס

גמ' מ"ר מותר מזונות: עי' מיר דף כד ע"ב תוס' ד"ה שקמלקה:

*) [נדה מז.]